

Repertoriul jurisprudenței

HOTĂRÂREA CURȚII (Camera a treia)

3 februarie 2021 *

„Trimitere preliminară – Directiva 2010/13/UE – Furnizare de servicii mass-media audiovizuale – Articolul 4 alineatul (1) – Libera prestare a serviciilor – Egalitate de tratament – Articolul 56 TFUE – Articolele 11 și 20 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene – Comunicație comercială audiovizuală – Reglementare națională care interzice posturilor de televiziune să includă în programele lor emise pe întregul teritoriu național publicitate televizată a cărei difuzare este limitată nivel regional”

În cauza C-555/19,

având ca obiect o cerere de decizie preliminară formulată în temeiul articolului 267 TFUE de Landgericht Stuttgart (Tribunalul Regional din Stuttgart, Germania), prin decizia din 12 iulie 2019, primită de Curte la 19 iulie 2019, în procedura

Fussl Modestraße Mayr GmbH

împotriva

SevenOne Media GmbH,

ProSiebenSat.1 TV Deutschland GmbH,

ProSiebenSat.1 Media SE,

CURTEA (Camera a treia),

compusă din doamna A. Prechal (raportoare), președintă de cameră, domnul K. Lenaerts, președintele Curții, îndeplinind funcția de judecător al Camerei a treia, domnii N. Wahl și F. Biltgen și doamna L. S. Rossi, judecători,

avocat general: domnul M. Szpunar,

grefier: doamna M. Krausenböck, administratoare,

având în vedere procedura scrisă și în urma ședinței din 2 iulie 2020,

luând în considerare observațiile prezentate:

- pentru Fussl Modestraße Mayr GmbH, de M. Koenig și K. Wilmes, Rechtsanwälte;
- pentru ProSiebenSat.1 Media SE, ProSiebenSat.1 TV Deutschland GmbH și SevenOne Media GmbH, de C. Masch, W. Freiherr Raitz von Frenzt și I. Kätzlmeier, Rechtsanwälte;

* Limba de procedură: germana.

- pentru guvernul german, de J. Möller și D. Klebs, în calitate de agenți;
 - pentru Comisia Europeană, de M. Kellerbauer, L. Malferrari și G. Braun, în calitate de agenți,
- după ascultarea concluziilor avocatului general în ședința din 15 octombrie 2020,
- pronunță prezenta

Hotărâre

- 1 Cererea de decizie preliminară privește interpretarea articolului 56 TFUE, a articolului 11 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene (denumită în continuare „carta”), a principiului general al egalității de tratament și a articolului 4 alineatul (1) din Directiva 2010/13/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 10 martie 2010 privind coordonarea anumitor dispoziții stabilite prin acte cu putere de lege sau acte administrative în cadrul statelor membre cu privire la furnizarea de servicii mass-media audiovizuale (Directiva serviciilor mass-media audiovizuale) (JO 2010, L 95, p. 1).
- 2 Această cerere a fost formulată în cadrul unui litigiu între Fussl Modestraße Mayr GmbH, societate de drept austriac (denumită în continuare „Fussl”), pe de o parte, și SevenOne Media GmbH, ProSiebenSat.1 TV Deutschland GmbH și ProSiebenSat.1 Media SE, societăți de drept german, pe de altă parte, în legătură cu refuzul SevenOne Media de a executa un contract încheiat cu Fussl având ca obiect difuzarea, doar pe teritoriul Freistaat Bayern (landul Bavaria, Germania), de publicitate televizată pentru produse de modă vândute de această din urmă societate, pentru motivul că o asemenea publicitate, având în vedere că este destinată includerii în programe de televiziune difuzate pe întregul teritoriu german, este contrară dreptului național aplicabil.

Cadrul juridic

Dreptul Uniunii

- 3 Considerentele (5), (8), (41) și (83) ale Directivei 2010/13 au următorul cuprins:
 - „(5) Serviciile mass-media audiovizuale sunt în egală măsură servicii culturale și servicii economice. Importanța lor crescândă pentru societăți, pentru democrație – în special prin asigurarea libertății de informare, a diversității de opinie și a pluralismului în mass-media –, pentru educație și cultură justifică aplicarea unor norme specifice pentru aceste servicii.
 - [...]
 - (8) Este esențial ca statele membre să asigure prevenirea oricărui act care s-ar putea dovedi potrivit liberei circulații a programelor de televiziune și liberului comerț cu programe de televiziune sau care ar putea promova crearea de poziții dominante care să creeze restricții impuse pluralismului și libertății informației televizate, precum și întregului sector informațional.
 - [...]
 - (41) Statele membre ar trebui să poată să aplice norme mai detaliate sau mai stricte în domeniile coordonate prin prezenta directivă în cazul furnizorilor de servicii mass-media aflați sub jurisdicția acestora, asigurându-se în același timp că normele respective sunt coerente cu principiile generale ale dreptului Uniunii. [...]

[...]

(83) Pentru a asigura protecția completă și eficientă a intereselor consumatorilor în calitatea lor de public de televiziune, este esențial ca publicitatea prin televiziune să se conformeze unui set de reglementări și standarde minime și ca statele membre să își poată rezerva dreptul de a stabili reglementări mai detaliate sau mai stricte, iar în anumite împrejurări să stabilească condiții diferite pentru posturile de televiziune aflate sub jurisdicția lor.”

4 Articolul 1 din această directivă, care face parte din capitolul I din aceasta, intitulat „Definiții”, prevede la alineatul (1):

„În sensul prezentei directive:

(a) «serviciu mass-media audiovizual» înseamnă:

- (i) un serviciu, astfel cum este definit la articolele 56 și 57 [TFUE], care se află sub responsabilitatea editorială a unui furnizor de servicii mass-media și al cărui scop principal este furnizarea de programe în scop informativ, de divertisment sau educativ, pentru publicul larg, prin rețele de comunicații electronice, în sensul articolului 2 litera (a) din Directiva 2002/21/CE [a Parlamentului European și a Consiliului din 7 martie 2002 privind un cadru de reglementare comun pentru rețelele și serviciile de comunicații electronice (Directivă-cadru) (JO 2002, L 108, p. 33, Ediție specială, 13/vol. 35, p. 195)]. Un astfel de serviciu media audiovizual reprezintă fie o transmisie de televiziune, astfel cum este definită la litera (e) din prezentul alineat, fie un serviciu mass-media audiovizual la cerere, astfel cum este definit la litera (g) din prezentul alineat;
- (ii) comunicații comerciale audiovizuale;

(b) «program» înseamnă un ansamblu de imagini în mișcare cu sau fără sunet care constituie un articol individual în cadrul unei grile sau al unui catalog realizat de un furnizor de servicii mass-media și care este comparabil ca formă și conținut cu forma și conținutul transmisiilor de televiziune. Spre exemplificare, astfel de programe sunt filme artistice de lung metraj, transmisiile sportive, comedii de situație, documentare, programe pentru copii și piese de teatru;

[...]

(d) «furnizor de servicii mass-media» înseamnă persoana fizică sau juridică având responsabilitate editorială pentru alegerea conținutului audiovizual al serviciului mass-media audiovizual și care stabilește modul de organizare a acestuia;

(e) «transmisie de televiziune» sau «difuzare de televiziune» (adică un serviciu mass-media audiovizual liniar) înseamnă un serviciu mass-media audiovizual prestat de un furnizor de servicii mass-media pentru vizionarea simultană de programe pe baza unei grile de programe;

(f) «stație de emisie» înseamnă un furnizor de servicii mass-media în domeniul transmisiilor de televiziune;

(g) «serviciu mass-media audiovizual la cerere» (adică un serviciu mass-media audiovizual neliniar) înseamnă un serviciu mass-media audiovizual prestat de un furnizor de servicii mass-media pentru vizionarea de programe la momentul ales de utilizator și la cererea individuală a acestuia, pe baza unui catalog de programe selecționate de furnizorul de servicii mass-media;

(h) «comunicație comercială audiovizuală» înseamnă imaginea cu sau fără sunet care este destinată să promoveze, direct sau indirect, bunurile, serviciile sau imaginea unei persoane fizice sau juridice care desfășoară o activitate economică. Imaginile respective însoțesc sau sunt incluse într-un program în schimbul unei plăți sau retribuții similare sau în scopul autopromovării. Formele de comunicații comerciale audiovizuale includ, printre altele, publicitatea televizată, sponsorizarea, teleshopping și poziționarea de produse;

- (i) «publicitatea televizată» înseamnă orice formă de anunț difuzat fie în schimbul unei plăți, fie al unei retribuții similare sau difuzat în scopuri autopromoționale de către o întreprindere publică sau privată sau de către o persoană fizică în legătură cu o activitate comercială, ramură de activitate, meserie sau profesie pentru a promova furnizarea de bunuri și servicii, inclusiv bunuri imobiliare, drepturi și obligații, în schimbul unei plăți;

[...]”

- 5 Articolul 4 alineatul (1) din directiva menționată prevede:

„Statele membre își păstrează libertatea de a solicita furnizorilor de servicii mass-media aflați sub jurisdicția lor să respecte norme mai detaliate sau mai stricte în domeniile coordonate de prezenta directivă, cu condiția ca normele respective să fie conforme cu legislația Uniunii.”

Dreptul german

- 6 La 31 august 1991, landurile au încheiat Staatsvertrag für Rundfunk und Telemedien (Tratatul de stat privind radiodifuziunea și telemedia, GBl. 1991, p. 745). Versiunea acestui tratat, aplicabilă în cauza principală, este cea rezultată din modificarea sa prin Achtehnter Rundfunkänderungsstaatsvertrag (Al 18-lea tratat de stat de modificare referitor la radiodifuziune) din 21 decembrie 2015, intrat în vigoare la 1 ianuarie 2016 (denumit în continuare „RStV”).

- 7 Articolul 2 din RStV, intitulat „Definiții”, prevede la alineatul (1):

„Radiodifuziunea este un serviciu de informare și de comunicare liniară; aceasta constă în organizarea și difuzarea unor oferte sub formă de imagini în mișcare sau de sunete destinate colectivității și recepționării simultane, pe baza unei grile de programe și prin utilizarea undelor electromagnetice.

[...]”

- 8 Articolul 7 din RStV, intitulat „Principii de publicitate, cerințe de etichetare”, prevede la alineatele (2) și (11):

„(2) Publicitatea face parte integrantă din program. [...]”

[...]”

(11) Difuzarea materialelor publicitare sau a altor conținuturi care nu este efectuată pe întregul teritoriu al Germaniei în cadrul unui program desemnat sau autorizat pentru difuzarea la nivel național este permisă numai dacă și în măsura în care acest lucru este permis de legislația landului în care are loc difuzarea neefectuată pe întregul teritoriu al Germaniei. Materialele publicitare sau alte conținuturi ale operatorilor privați, nedifuzate pe întregul teritoriu al Germaniei, necesită o autorizație separată în temeiul legislației landului. Aceasta poate fi supusă unor condiții de conținut care trebuie stabilite prin lege.

[...]”

Litigiul principal și întrebările preliminare

- 9 Fussl, cu sediul în Ort im Innkreis (Austria), administrează un ansamblu de magazine de modă situate în Austria, precum și în landul Bavaria.

- 10 SevenOne Media, societate cu sediul în Unterföhring (Germania), este întreprinderea de comercializare a grupului ProSiebenSat.1, un post de televiziune privat cu sediul în Germania.
- 11 La 25 mai 2018, Fussl a încheiat un contract cu SevenOne Media privind difuzarea, numai în landul Bavaria, de publicitate televizată destinată includerii sale în programele canalului național ProSieben prin utilizarea rețelelor de cablu bavareze ale Vodafone Kabel Deutschland GmbH.
- 12 Ulterior, SevenOne Media a refuzat să execute acest contract, pentru motivul că includerea în programele difuzate pe întregul teritoriu german a publicității televizate a cărei difuzare este limitată la nivel regional îi este interzisă de articolul 7 alineatul (11) din RStV.
- 13 Prin urmare, Fussl a sesizat instanța de trimitere, Landgericht Stuttgart (Tribunalul Regional din Stuttgart, Germania), pentru ca aceasta să oblige SevenOne Media să se conformeze obligațiilor sale care decurg din contractul menționat.
- 14 Instanța de trimitere arată că părțile sunt de acord că, din punct de vedere tehnic, SevenOne Media, în cadrul emisiunilor sale naționale, este în măsură să limiteze difuzarea publicității televizate în cauză numai la teritoriul landului Bavaria.
- 15 În ceea ce privește diferitele argumente invocate în fața sa, această instanță are îndoieli, în primul rând, cu privire la faptul că restricția privind libera prestare a serviciilor garantată de articolul 56 TFUE, pe care o determină interdicția prevăzută la articolul 7 alineatul (11) din RStV, poate fi justificată în raport cu motivul imperativ de interes general pe care îl urmărește această dispoziție, și anume protecția pluralismului mass-media.
- 16 Pe de o parte, ea consideră că nu este cert că acest obiectiv este urmărit în mod coerent și sistematic, din moment ce interdicția menționată nu se aplică publicității difuzate doar la nivel regional pe site-uri internet.
- 17 Pe de altă parte, caracterul proporțional al interdicției prevăzute la articolul 7 alineatul (11) din RStV ar putea fi de asemenea pus la îndoială, din moment ce posturile de televiziune regionale beneficiază doar într-o mai mică măsură de această interdicție, în timp ce operatorilor economici precum Fussl li se limitează în mod semnificativ posibilitățile de a-și promova produsele.
- 18 Instanța de trimitere consideră, în al doilea rând, că articolul 7 alineatul (11) din RStV poate constitui o atingere nelegală adusă libertății de opinie și libertății de a primi sau de a transmite informații, garantate de articolul 11 din cartă și de articolul 10 din Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, semnată la Roma la 4 noiembrie 1950 (denumită în continuare „CEDO”).
- 19 În al treilea rând, această instanță consideră că articolul 7 alineatul (11) din RStV ar putea fi contrar principiului egalității de tratament, principiu general al dreptului Uniunii.
- 20 În aceste condiții, Landgericht Stuttgart (Tribunalul Regional din Stuttgart) a hotărât să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarele întrebări preliminare:
 - „1) [...] Articolul 4 alineatul (1) din Directiva 2010/13 [...], principiul egalității [de tratament] prevăzut de dreptul Uniunii și [...] dispozițiile articolului 56 TFUE privind libera prestare a serviciilor trebuie interpretate în sensul că se opun unei dispoziții naționale care interzice difuzarea regională a publicității în programele audiovizuale autorizate pentru întregul stat membru?
 - 2) Prima întrebare trebuie apreciată în mod diferit dacă legislația națională permite reglementări în temeiul cărora difuzarea regională a publicității poate fi autorizată prin lege și, în acest caz, este necesară o autorizație administrativă suplimentară?

- 3) Prima întrebare trebuie apreciată în mod diferit dacă nu este utilizată efectiv posibilitatea autorizării publicității regionale prezentată în cea de a doua întrebare și, în consecință, publicitatea regională este interzisă permanent?
- 4) Articolul 11 din cartă trebuie interpretat, luând în considerare articolul 10 din CEDO, precum și jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, în special principiul pluralismului informației, în sensul că se opune unei reglementări naționale precum cea descrisă în prima, a doua și a treia întrebare?”

Cu privire la cererea de redeschidere a fazei orale a procedurii

- 21 După prezentarea concluziilor domnului avocat general, SevenOne Media, ProSiebenSat.1 TV Deutschland și ProSiebenSat.1 Media au solicitat, prin înscrisul depus la grefa Curții la 27 octombrie 2020, să se dispună redeschiderea fazei orale a procedurii, în temeiul articolului 83 din Regulamentul de procedură al Curții.
- 22 În susținerea cererii lor, societățile menționate arată că în concluziile prezentate de domnul avocat general sunt cuprinse o serie de erori de fapt care ar trebui să fie corectate, întrucât hotărârea care va fi pronunțată nu poate fi întemeiată pe elemente eronate. Ele susțin în special că afirmația cuprinsă la punctul 57 din aceste concluzii, potrivit căreia publicitatea pe internet ar fi total diferită de publicitatea televizată, este incorectă din diferite puncte de vedere.
- 23 Trebuie amintit că, în temeiul articolului 252 al doilea paragraf TFUE, avocatul general are rolul de a prezenta în mod public, cu deplină imparțialitate și în deplină independență, concluzii motivate cu privire la cauzele care, în conformitate cu Statutul Curții de Justiție a Uniunii Europene, necesită intervenția sa. Nici concluziile domnului avocat general, nici motivarea pe care se întemeiază acestea nu sunt obligatorii pentru Curte (Hotărârea din 25 iulie 2018, Société des produits Nestlé și alții/Mondelez UK Holdings & Services, C-84/17 P, C-85/17 P și C-95/17 P, EU:C:2018:596, punctul 31).
- 24 În plus, nici Statutul Curții de Justiție a Uniunii Europene, nici regulamentul de procedură nu prevăd posibilitatea ca părțile sau persoanele interesate prevăzute la articolul 23 din Statutul Curții de Justiție a Uniunii Europene să depună observații ca răspuns la concluziile prezentate de domnul avocat general (a se vedea în acest sens Hotărârea din 21 decembrie 2016, Comisia/Aer Lingus și Ryanair Designated Activity, C-164/15 P și C-165/15 P, EU:C:2016:990, punctul 31, precum și jurisprudența citată).
- 25 În consecință, dezacordul unei părți față de concluziile domnului avocat general, oricare ar fi chestiunile pe care acesta le examinează în cadrul lor, nu poate constitui prin el însuși un motiv care să justifice redeschiderea procedurii orale (Hotărârea din 28 februarie 2018, mobile.de/EUIPO, C-418/16 P, EU:C:2018:128, punctul 30).
- 26 În aceste condiții, potrivit articolului 83 din regulamentul său de procedură, Curtea poate oricând să dispună, după ascultarea avocatului general, redeschiderea fazei orale a procedurii, în special atunci când consideră că nu este suficient de lămurită sau atunci când o parte a invocat, după închiderea acestei faze, un fapt nou de natură să aibă o influență decisivă asupra deciziei Curții sau atunci când cauza trebuie soluționată pe baza unui argument care nu a fost pus în discuția părților ori a persoanelor interesate prevăzute la articolul 23 din Statutul Curții de Justiție a Uniunii Europene.
- 27 Această situație nu se regăsește în speță.
- 28 Astfel, SevenOne Media, ProSiebenSat.1 TV Deutschland și ProSiebenSat.1 Media își întemeiază cererea de redeschidere a fazei orale a procedurii pe un ansamblu de erori de natură factuală de care ar fi afectate concluziile.

- 29 Or, în temeiul unei jurisprudențe constante a Curții, în cadrul procedurii prevăzute la articolul 267 TFUE, întemeiată pe o separare clară a funcțiilor între instanțele naționale și Curte, numai instanța națională este competentă să constate și să aprecieze situația de fapt din litigiul principal, precum și să interpreteze și să aplice dreptul național (Hotărârea din 18 februarie 2016, Finanmadrid EFC, C-49/14, EU:C:2016:98, punctul 27 și jurisprudența citată).
- 30 În speță, revine, așadar, numai instanței de trimitere sarcina de a aprecia situația de fapt pe care o invocă SevenOne Media, ProSiebenSat.1 TV Deutschland și ProSiebenSat.1 Media în susținerea cererii lor de redeschidere a fazei orale a procedurii, dacă această instanță ar considera că o astfel de apreciere este necesară pentru soluționarea litigiului principal, în special în lumina interpretării dreptului Uniunii furnizată de Curte în cadrul răspunsului său la prezenta cerere de decizie preliminară.
- 31 Astfel, Curtea consideră, după ascultarea avocatului general, că este suficient de lămurită de diferitele argumente care au fost dezbătute în mod corespunzător în fața sa.
- 32 Având în vedere considerațiile care precedă, nu este necesar să se dispună redeschiderea fazei orale a procedurii.

Cu privire la întrebările preliminare

- 33 Prin intermediul celor patru întrebări formulate, care trebuie analizate împreună, instanța de trimitere solicită în esență să se stabilească dacă articolul 4 alineatul (1) din Directiva 2010/13, principiul egalității de tratament, articolul 56 TFUE, precum și articolul 11 din cartă trebuie interpretate în sensul că se opun unei reglementări naționale care interzice posturilor de televiziune să includă în programele lor difuzate pe întregul teritoriu național publicitate televizată a cărei difuzare este limitată la nivel regional.

Cu privire la conformitatea cu Directiva 2010/13

- 34 În ceea ce privește, în primul rând, eventuala incidență a Directivei 2010/13 asupra răspunsului care trebuie dat la întrebările preliminare, astfel cum au fost reformulate la punctul precedent, guvernul german susține că articolul 1 alineatul (1) litera (e) din această directivă, astfel cum este transpus în dreptul german prin articolul 2 alineatul (1) și prin articolul 7 alineatele (2) și (11) din RStV, consacră „principiul simultaneității vizionării”, astfel încât RStV nu conține dispoziții „mai detaliate sau mai stricte”, în sensul articolului 4 alineatul (1) din directiva menționată, a căror conformitate cu dreptul Uniunii ar putea fi examinată.
- 35 Totuși, o asemenea interpretare a articolului 1 alineatul (1) litera (e) din Directiva 2010/13 nu poate fi reținută.
- 36 Astfel, referirea, la articolul 1 alineatul (1) litera (e) din Directiva 2010/13, la noțiunea de „vizionare simultană de programe” nu poate fi înțeleasă în sensul că ar implica obligația statelor membre de a se asigura că, în lipsa unei autorizații, publicitatea sau alte conținuturi dintr-un program de televiziune desemnat sau autorizat pentru o difuzare la nivel național sunt difuzate în mod sistematic pe întregul lor teritoriu, astfel cum prevede în speță articolul 7 alineatul (11) din RStV.
- 37 Pe lângă faptul că articolul 1 alineatul (1) litera (e) din Directiva 2010/13 se limitează să definească noțiunea de „transmisie de televiziune” sau de „difuzare de televiziune” făcând referire în mod expres la vizionarea simultană de „programe” și, prin urmare, nu impune în sine nicio obligație în materie de publicitate televizată, din sistemul directivei menționate rezultă că noțiunea de „vizionare simultană” trebuie înțeleasă în raport cu distincția pe care se întemeiază această directivă între serviciile mass-media audiovizuale denumite „liniare”, vizate de această dispoziție, și serviciile mass-media

audiovizuale denumite „neliniare”, care sunt „serviciile mass-media audiovizuale la cerere”, astfel cum sunt definite la articolul 1 alineatul (1) litera (g) din aceeași directivă, cu referire la faptul că, pentru aceste servicii, „vizionarea de programe” are loc „la momentul ales de utilizator și la cererea individuală a acestuia, pe baza unui catalog de programe selecționate de furnizorul de servicii mass-media”.

- 38 Noțiunea de „vizionare simultană”, în sensul articolului 1 alineatul (1) litera (e) din Directiva 2010/13, trebuie înțeleasă, așadar, în raport cu caracterul liniar al serviciului mass-media audiovizual pe care îl constituie transmisia de televiziune, care implică faptul că toți spectatorii cărora le este destinat un program îl vizionează simultan pe baza unei grile cronologice de programe, independent de alegerea și de cererea utilizatorului.
- 39 Această noțiune nu înseamnă, așadar, în sine, că difuzarea publicității televizate nu poate face obiectul unor diferențieri, în special prin limitarea difuzării respective la o parte a teritoriului unui stat membru.
- 40 În continuare, în ceea ce privește eventuala incidență a articolului 4 alineatul (1) din Directiva 2010/13 asupra răspunsului care trebuie dat la întrebările preliminare, astfel cum au fost reformulate la punctul 33 din prezenta hotărâre, trebuie amintit că reiese din această dispoziție, precum și din considerentele (41) și (83) ale acestei directive că, pentru a asigura protecția completă și eficientă a intereselor consumatorilor în calitatea lor de public de televiziune, statele membre își păstrează libertatea de a solicita furnizorilor de servicii mass-media aflați sub jurisdicția lor să respecte norme mai detaliate sau mai stricte și, în anumite cazuri, condiții diferite, în domeniile coordonate de această directivă, cu condiția ca normele respective să fie conforme cu legislația Uniunii și în special cu principiile sale generale (Hotărârea din 18 iulie 2013, Sky Italia, C-234/12, EU:C:2013:496, punctul 13).
- 41 Or, astfel cum a arătat de asemenea în esență domnul avocat general la punctul 22 din concluziile sale, norma care rezultă din articolul 7 alineatul (11) din RStV, deși intră sub incidența unui domeniu acoperit de Directiva 2010/13, și anume cel al publicității televizate, care este reglementat la articolele 19-26 din aceasta, care urmăresc să protejeze consumatorii în calitatea lor de public de televiziune împotriva publicității excesive (Hotărârea din 18 iulie 2013, Sky Italia, C-234/12, EU:C:2013:496, punctul 17), privește totuși o materie specifică neguvernată de vreunul dintre articolele menționate și nu urmărește de altfel obiectivul menționat de protecție a telespectatorilor.
- 42 Din acestea rezultă că măsura stabilită la articolul 7 alineatul (11) din RStV nu poate fi calificată drept normă „mai detaliată” sau „mai strictă”, în sensul articolului 4 alineatul (1) din Directiva 2010/13, și că aceasta nu intră în domeniul de aplicare al directivei menționate.

Cu privire la conformitatea cu libera prestare a serviciilor garantată de articolul 56 TFUE

Cu privire la existența unei restricții privind libera prestare a serviciilor

- 43 În ceea ce privește, în al doilea rând, examinarea conformității unei măsuri naționale precum cea în discuție în litigiul principal în raport cu libertatea fundamentală de prestare a serviciilor garantată la articolul 56 TFUE, este necesar să se amintească faptul că trebuie considerate restricții privind această libertate toate măsurile care interzic, îngreunează sau fac mai puțin atractivă exercitarea acesteia (a se vedea în acest sens Hotărârea din 4 mai 2017, Vanderborght, C-339/15, EU:C:2017:335, punctul 61 și jurisprudența citată).
- 44 Noțiunea de „restricție” privește în special măsurile adoptate de un stat membru care, chiar dacă sunt aplicabile fără distincție, afectează libera circulație a serviciilor în celelalte state membre (Hotărârea din 4 mai 2017, Vanderborght, C-339/15, EU:C:2017:335, punctul 62 și jurisprudența citată).

- 45 În acest context, Fussl susține că interdicția stabilită la articolul 7 alineatul (11) din RStV se opune nevoilor publicitare specifice ale unui operator economic nerezident de dimensiune medie, astfel cum ar fi această societate, care urmărește să intre pe piața germană concentrându-se, într-o primă etapă, pe o singură regiune comercială, în speță landul Bavaria.
- 46 Pe de o parte, difuzarea de publicitate televizată în cadrul programelor naționale pe întregul teritoriu german ar fi prea costisitoare și ar putea da naștere unei cereri prea importante care nu ar putea să fie onorată.
- 47 Pe de altă parte, difuzarea de publicitate televizată de posturi de televiziune regionale ar avea un impact publicitar foarte limitat. Aceasta s-ar datora mai ales faptului că programele pe care le difuzează respectivele canale regionale nu adună decât un număr deosebit de restrâns de telespectatori, și anume aproximativ 5 % din numărul total al telespectatorilor germani.
- 48 În această privință, este necesar să se arate că o măsură națională precum cea în discuție în litigiul principal, întrucât interzice posturilor de televiziune să difuzeze, în cadrul programelor lor naționale, publicitate televizată regională în special în beneficiul unor persoane care își fac publicitate stabilite în alte state membre, cum este în speță Fussl, conține o restricție privind libera prestare a serviciilor în detrimentul atât al furnizorilor de servicii de publicitate, cum sunt aceste posturi de televiziune, cât și al destinatarilor acestor servicii, care sunt persoanele menționate care își fac publicitate, care urmăresc să își promoveze produsele sau serviciile în alt stat membru, limitând totuși această promovare la nivel regional (a se vedea în acest sens Hotărârea din 28 octombrie 1999, *ARD*, C-6/98, EU:C:1999:532, punctul 49, și Hotărârea din 17 iulie 2008, *Corporación Dermoestética*, C-500/06, EU:C:2008:421, punctul 33).
- 49 În speță, articolul 7 alineatul (11) din RStV, în măsura în care împiedică operatori economici nerezidenți precum Fussl să beneficieze de prestări de servicii de difuzare a publicității televizate pe teritoriul german, este de natură să împiedice accesul acestora pe piața respectivului stat membru.
- 50 Existența acestui obstacol în calea liberei prestări a serviciilor nu poate fi, de altfel, repusă în discuție de împrejurarea, la care se referă instanța de trimitere în cadrul celei de a doua și al celei de a treia întrebări, că fiecare land poate, în temeiul „clauzei de deschidere” conținute de articolul 7 alineatul (11) din RStV, să prevadă în legislația sa un regim de autorizare care să permită, dacă este cazul în anumite condiții, o astfel de difuzare de publicitate televizată la nivel regional.
- 51 Astfel, în această privință, este suficient să se arate că reiese din cererea de decizie preliminară că este vorba despre o simplă posibilitate pe care niciun land nu a utilizat-o până în prezent, astfel încât este necesar să se constate că, *de lege lata*, interdicția pentru posturile de televiziune de a include în programele lor emise pe întregul teritoriu național publicitate televizată a cărei difuzare este limitată la nivel regional, astfel cum se prevede la articolul 7 alineatul (11) din RStV, și restricția privind libera prestare a serviciilor care rezultă din aceasta sunt dovedite.

Cu privire la eventuala justificare a restricției privind libera prestare a serviciilor

- 52 În ceea ce privește, în continuare, eventuala justificare a unei astfel de restricții, reiese dintr-o jurisprudență constantă a Curții că o restricție privind o libertate fundamentală garantată de Tratatul FUE nu poate fi admisă decât cu condiția ca măsura națională în cauză să răspundă unui motiv imperativ de interes general, să fie de natură să asigure realizarea obiectivului urmărit și să nu depășească ceea ce este necesar pentru atingerea acestui obiectiv (a se vedea în acest sens în special Hotărârea din 4 mai 2017, *Vanderborght*, C-339/15, EU:C:2017:335, punctul 65, și Hotărârea din 11 decembrie 2019, *TV Play Baltic*, C-87/19, EU:C:2019:1063, punctul 37, precum și jurisprudența citată).

– Cu privire la existența unui motiv imperativ de interes general susceptibil să justifice restricția

- 53 Reiese din dosarul prezentat Curții, din cererea de decizie preliminară și din observațiile scrise ale guvernului german, astfel cum confirmă de altfel expunerea de motive a celui de Al 18-lea tratat de stat de modificare referitor la radiodifuziune, că articolul 7 alineatul (11) din RStV urmărește să rezerve veniturile din publicitatea televizată regională posturilor de televiziune regionale și locale, asigurându-le astfel o sursă de finanțare și, prin urmare, continuitatea, pentru a le permite să contribuie la caracterul pluralist al ofertei programelor de televiziune prin furnizarea de conținuturi cu caracter regional și local.
- 54 Or, potrivit unei jurisprudențe constante a Curții, păstrarea caracterului pluralist al ofertei de programe de televiziune pe care este menit să îl garanteze o politică culturală poate constitui un motiv imperativ de interes general care justifică o restricție privind libera prestare a serviciilor (a se vedea în acest sens Hotărârea din 13 decembrie 2007, *United Pan-Europe Communications Belgium și alții*, C-250/06, EU:C:2007:783, punctele 41 și 42, precum și Hotărârea din 22 decembrie 2008, *Kabel Deutschland Vertrieb und Service*, C-336/07, EU:C:2008:765, punctele 37 și 38).
- 55 De asemenea, Curtea a statuat că protecția libertăților consacrate la articolul 11 din cartă, care, la alineatul (2), vizează libertatea și pluralismul mijloacelor de informare în masă, constituie în mod incontestabil un obiectiv de interes general, de natură să justifice o restricție privind libertatea de stabilire, a cărui importanță într-o societate democratică și pluralistă trebuie subliniată în mod special (Hotărârea din 3 septembrie 2020, *Vivendi*, C-719/18, EU:C:2020:627, punctul 57 și jurisprudența citată).

– Cu privire la proporționalitatea restricției

- 56 Deși obiectivul privind menținerea pluralismului mass-media pe care îl urmărește articolul 7 alineatul (11) din RStV poate constitui un motiv imperativ de interes general, trebuie, în plus, astfel cum s-a amintit deja la punctul 52 din prezenta hotărâre, pentru ca restricția privind libera prestare a serviciilor pe care o prevede această dispoziție națională să poată fi justificată, ca aceasta să fie de natură să asigure realizarea obiectivului urmărit și să nu depășească ceea ce este necesar pentru atingerea acestui obiectiv.
- 57 În acest context, trebuie amintit că, deși acest obiectiv, prin faptul că se află în legătură cu dreptul fundamental la libertatea de exprimare, rezervă autorităților naționale o amplă putere de apreciere, nu este mai puțin adevărat că cerințele care decurg din măsurile care urmăresc atingerea acestui obiectiv nu trebuie în niciun caz să fie inadecvate pentru a asigura realizarea obiectivului urmărit menționat sau să fie disproporționate în raport cu acesta (a se vedea în acest sens Hotărârea din 13 decembrie 2007, *United Pan-Europe Communications Belgium și alții*, C-250/06, EU:C:2007:783, punctul 44).
- 58 Prin urmare, trebuie să se verifice, *primo*, dacă această interdicție este de natură să asigure realizarea obiectivului de interes general legat de garantarea unui pluralism mass-media urmărit de respectiva măsură.
- 59 În această privință, trebuie amintit că, potrivit unei jurisprudențe constante a Curții, o legislație națională nu este de natură să asigure realizarea obiectivului urmărit decât în cazul în care răspunde cu adevărat preocupării de a atinge obiectivul respectiv într-un mod coerent și sistematic (Hotărârea din 10 martie 2009, *Hartlauer*, C-169/07, EU:C:2009:141, punctul 55, și Hotărârea din 11 iulie 2019, *A*, C-716/17, EU:C:2019:598, punctul 24, precum și jurisprudența citată).

- 60 Or, asemenea instanței de trimitere, părțile din litigiul principal, precum și Comisia Europeană exprimă îndoieli cu privire la faptul că articolul 7 alineatul (11) din RStV îndeplinește această cerință de coerență, în principal în măsura în care interdicția pe care o impune respectiva dispoziție națională nu se aplică publicității furnizate doar la nivelul unei regiuni prin intermediul unor platforme de internet diferite.
- 61 În această privință, va reveni instanței de trimitere sarcina de a verifica dacă serviciile de publicitate furnizate pe platforme internet constituie o concurență reală pentru posturile de televiziune regionale și locale pe piața publicității regionale și o amenințare pentru veniturile pe care acestea le obțin din respectiva publicitate.
- 62 În acest context, instanța de trimitere a considerat în plus că articolul 7 alineatul (11) din RStV pune posturile de televiziune, precum și persoane rezidente și nerezidente care își fac publicitate, care doresc să facă publicitate televizată la nivel regional, într-o poziție mai puțin favorabilă decât cea a celorlalți furnizori de servicii mass-media pe platforme internet, din moment ce aceștia din urmă au dreptul de a-și diferenția oferta publicitară pe regiune, la fel ca organizațiile naționale de presă.
- 63 Pe de altă parte, sub rezerva verificării de către instanța de trimitere, se pare că posturile de televiziune regionale se află în concurență pe piața publicității regionale cu furnizorii de servicii de publicitate, în special liniare, pe internet, astfel încât persoanele care își fac publicitate își pot reorienta cererea de publicitate regională spre furnizorii menționați.
- 64 De asemenea, sub rezerva verificării de către instanța de trimitere, nu reiese că riscul de pierdere a veniturilor care poate astfel afecta posturile de televiziune regionale și locale ca urmare a acestei reorientări a cererii și a veniturilor din servicii de publicitate către furnizorii de servicii de publicitate, în special liniare, pe internet ar fi mai puțin important decât cel legat de aceeași reorientare a acestei cereri și a acestor venituri în favoarea posturilor de televiziune naționale dacă nu ar fi aplicabilă o interdicție precum cea prevăzută la articolul 7 alineatul (11) din RStV.
- 65 În plus, trebuie să se constate că, deși reiese din dosarul prezentat Curții că, potrivit expunerii de motive a celui de Al 18-lea tratat de stat de modificare referitor la radiodifuziune, legiuitorul german a întemeiat interdicția stabilită la articolul 7 alineatul (11) din RStV pe riscul unei astfel de reorientări a cererii și al unei pierderi a veniturilor obținute din încasările din publicitate în detrimentul posturilor de televiziune regionale, a căror importanță ar fi de așa natură încât continuitatea acestor posturi de televiziune ar putea fi compromisă, existența unui astfel de risc este pusă la îndoială de părțile din litigiul principal.
- 66 Or, revine exclusiv instanței de trimitere sarcina de a verifica, pe baza unor date actuale, suficient de detaliate și de susținute, dacă există un risc real sau previzibil în mod concret de reorientare, în detrimentul posturilor de televiziune regionale, a cererii de servicii de publicitate regională și a veniturilor rezultate din acestea, a căror importanță ar fi de așa natură încât finanțarea și, prin urmare, continuitatea acestor posturi ar putea fi compromise dacă posturile de televiziune naționale ar fi autorizate să difuzeze publicitate regională în cadrul programelor lor emise pe întregul teritoriu național.
- 67 În consecință, din cele de mai sus rezultă că incoerența de care ar putea fi afectat articolul 7 alineatul (11) din RStV ar putea ține de faptul, care trebuie să facă obiectul unei verificări de către instanța de trimitere, că interdicția pe care o conține această dispoziție se aplică numai serviciilor de publicitate furnizate de posturile de televiziune naționale, iar nu serviciilor de publicitate, în special liniare, furnizate pe internet, în condițiile în care pe piața germană a publicității ar putea exista două tipuri de servicii concurente care, sub rezerva verificării de către instanța de trimitere, pot prezenta același risc pentru situația financiară și continuitatea posturilor de televiziune regionale și locale și, prin urmare, pentru obiectivul pe care îl urmărește dispoziția menționată, și anume favorizarea pluralismului mass-media pe plan regional și local.

- 68 În acest context, va reveni în special instanței de trimitere sarcina de a verifica dacă dreptul german permite posturilor de televiziune naționale să difuzeze publicitate regională în cadrul emisiunilor acestora difuzate în flux continuu pe site-uri internet. În caz afirmativ, ar trebui în mod necesar să se concluzioneze în sensul caracterului incoerent al măsurii instituite la articolul 7 alineatul (11) din RStV.
- 69 Circumstanțele cauzei principale sunt, în plus, în această privință, în esență comparabile cu cele care au condus la pronunțarea Hotărârii din 17 iulie 2008, *Corporación Dermoestética* (C-500/06, EU:C:2008:421).
- 70 Astfel, deși, la punctul 39 din această hotărâre, Curtea a concluzionat în sensul incoerenței și, prin urmare, al incapacității regimului de publicitate în discuție în această cauză de a asigura realizarea obiectivului său legat de protecția sănătății publice, pentru motivul că acest regim conținea o interdicție a publicității pentru tratamentele medicale și chirurgicale pe canalele de televiziune naționale, oferind în același timp posibilitatea de a difuza o astfel de formă de publicitate pe canalele de televiziune locale, o asemenea concluzie se explică în mod vădit prin împrejurarea că, în ceea ce privește publicitatea pentru astfel de tratamente, acest obiectiv de protecție a sănătății publice era la fel de pertinent, indiferent dacă publicitatea respectivă era difuzată pe canalele de televiziune naționale sau pe canalele de televiziune locale.
- 71 În sfârșit, trebuie amintit, astfel cum s-a menționat deja la punctul 57 din prezenta hotărâre, că ampla putere de apreciere de care dispun autoritățile naționale atunci când urmăresc să protejeze pluralismul mass-media trebuie să fie luată în considerare de instanța de trimitere în cadrul evaluării caracterului coerent al restricției.
- 72 *Secundo*, astfel cum reiese din jurisprudența Curții amintită la punctul 52 din prezenta hotărâre, pentru ca o restricție privind o libertate fundamentală garantată de Tratatul FUE să poată fi justificată, măsura națională care se află la originea acesteia trebuie nu numai să răspundă unui motiv imperativ de interes general și să fie de natură să asigure realizarea obiectivului urmărit, ci și să nu depășească ceea ce este necesar pentru atingerea acestui obiectiv.
- 73 Prin urmare, este necesar să se examineze dacă, în speță, alte măsuri care să afecteze mai puțin libera prestare a serviciilor ar fi putut permite atingerea obiectivului de protecție a pluralismului mass-media la nivel regional și local, urmărit de legiuitorul german prin intermediul măsurii stabilite la articolul 7 alineatul (11) din RStV.
- 74 În această privință, trebuie arătat, astfel cum a evidențiat de asemenea în esență domnul avocat general la punctele 69 și 70 din concluziile sale, că simplul fapt că alte state membre asigură finanțarea posturilor de televiziune publice prin redevențe și permit posturilor private să difuzeze în mod liber atât publicitate națională, cât și regională nu constituie, în sine, o dovadă suficientă a lipsei proporționalității interdicției prevăzute la articolul 7 alineatul (11) din RStV.
- 75 Astfel, ținând seama în special de faptul că, astfel cum reiese din cuprinsul punctului 57 din prezenta hotărâre, trebuie să se recunoască statelor membre o anumită marjă de apreciere în ceea ce privește punerea în aplicare a obiectivului privind respectarea pluralismului mass-media, faptul că un stat membru impune norme mai puțin stricte decât cele impuse de un alt stat membru nu înseamnă că acestea din urmă sunt disproporționate (a se vedea în acest sens Hotărârea din 18 septembrie 2019, *VIPA*, C-222/18, EU:C:2019:751, punctul 71).
- 76 În aceste condiții, trebuie să se constate că însuși articolul 7 alineatul (11) din RStV prevede o clauză așa-numită de „deschidere”, care permite landurilor să introducă o măsură mai puțin restrictivă decât interdicția pură și simplă, și anume un regim de autorizare specifică, cu condiția ca dreptul landului în cauză să prevadă acest lucru.

- 77 Prin urmare, o măsură mai puțin restrictivă ar putea rezulta din punerea în aplicare efectivă a acestui regim de autorizare la nivelul landurilor, permițând difuzarea de publicitate regională de către posturile de televiziune naționale în anumite limite și în anumite condiții care trebuie să fie determinate în raport cu particularitățile fiecărui land, în special pentru a minimiza eventuale efecte financiare asupra posturilor de televiziune regionale și locale și, astfel, pentru a păstra caracterul pluralist al ofertei de televiziune în special la nivel regional și local.
- 78 Astfel cum a arătat de asemenea domnul avocat general la punctul 69 din concluziile sale, faptul că această posibilitate a rămas neaplicată până în prezent nu schimbă cu nimic faptul că legiuitorul german, prin introducerea acestei clauze, a recunoscut compatibilitatea unui asemenea regim de autorizare cu obiectivele măsurii în cauză.
- 79 În plus, existența unei măsuri *a priori* mai puțin restrictive nu poate afecta proporționalitatea articolului 7 alineatul (11) din RStV decât în măsura în care, aspect a cărui verificare revine instanței de trimitere, aceasta poate fi efectiv adoptată și pusă în aplicare astfel încât să asigure că, în practică, poate fi atins obiectivul acestei dispoziții, care urmărește păstrarea pluralismului mass-media la nivel regional și local prin intermediul protecției finanțării și a continuității posturilor de televiziune regionale și locale.

Cu privire la conformitatea cu articolele 11 și 20 din cartă

- 80 În ceea ce privește, în al treilea și ultimul rând, întrebarea dacă se poate considera că interdicția stabilită prin articolul 7 alineatul (11) din RStV aduce atingere libertății de difuzare, astfel cum este garantată la articolul 11 din cartă, sau dacă este contrară principiului egalității de tratament, este necesar să se arate, cu titlu introductiv, că, având în vedere o jurisprudență constantă a Curții, din moment ce s-a stabilit, în cadrul examinării în raport cu articolul 56 TFUE, că această reglementare este de natură să împiedice libera prestare a serviciilor pe care statul membru vizat o consideră justificată în raport cu un motiv imperativ de interes general care urmărește, în speță, obiectivul menținerii pluralismului mass-media, trebuie să se considere că respectiva reglementare pune în aplicare dreptul Uniunii, în sensul articolului 51 alineatul (1) din cartă, astfel încât ea trebuie să fie conformă cu drepturile fundamentale garantate de aceasta din urmă [a se vedea în acest sens Hotărârea din 21 mai 2019, Comisia/Ungaria (Dreptul de uzufruct asupra terenurilor agricole), C-235/17, EU:C:2019:432, punctele 63-65].

Cu privire la libertatea de exprimare și de informare garantată la articolul 11 din cartă

- 81 În ceea ce privește libertatea de exprimare și de informare, consacrată la articolul 11 din cartă, trebuie amintit că această libertate este de asemenea protejată de articolul 10 din CEDO, care se aplică în special, astfel cum reiese din jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, difuzării de către un întreprinzător a informațiilor cu caracter comercial, în special sub forma unor mesaje publicitare (Hotărârea din 17 decembrie 2015, Neptune Distribution, C-157/14, EU:C:2015:823, punctul 64 și jurisprudența citată).
- 82 Or, întrucât libertatea de exprimare și de informare, consacrată la articolul 11 din cartă și la articolul 10 din CEDO, are același înțeles și același domeniu de aplicare în fiecare dintre aceste două instrumente, astfel cum reiese din articolul 52 alineatul (3) din cartă și din explicațiile referitoare la aceasta legate de articolul 11, trebuie să se constate că măsura națională în discuție în litigiul principal, întrucât limitează posibilitățile de difuzare a publicității televizate regionale de către posturile de televiziune naționale în beneficiul persoanelor care își fac publicitate, constituie o atingere adusă acestei libertăți fundamentale a respectivilor operatori (a se vedea în acest sens Hotărârea din

26 iunie 1997, Familiapress, C-368/95, EU:C:1997:325, punctul 26, Hotărârea din 23 octombrie 2003, RTL Television, C-245/01, EU:C:2003:580, punctul 68, precum și Hotărârea din 17 decembrie 2015, Neptune Distribution, C-157/14, EU:C:2015:823, punctele 64 și 65).

- 83 În ceea ce privește posturile de televiziune naționale, ingerința în libertatea de exprimare și de informare ia forma specială a unei ingerințe în libertatea mass-media sau în libertatea de difuzare, protejată în mod specific de articolul 11 alineatul (2) din cartă.
- 84 Deși libertățile garantate de cartă pot fi limitate, orice restrângere a exercitării lor trebuie, în conformitate cu articolul 52 alineatul (1) din cartă, să fie prevăzută de lege și să respecte substanța libertăților respective. În plus, astfel cum rezultă din această dispoziție, prin respectarea principiului proporționalității, pot fi impuse restrângeri numai în cazul în care acestea sunt necesare și numai dacă răspund efectiv obiectivelor de interes general recunoscute de Uniune sau necesității protejării drepturilor și libertăților celorlalți (Hotărârea din 17 decembrie 2015, Neptune Distribution, C-157/14, EU:C:2015:823, punctul 68).
- 85 În această privință, este necesar să se constate în speță, *primo*, că limitarea care rezultă din interzicerea publicității regionale prevăzută la articolul 7 alineatul (11) din RStV trebuie considerată ca fiind prevăzută de lege, în măsura în care este cuprinsă într-un tratat încheiat între toate landurile germane.
- 86 *Secundo*, substanța libertății de exprimare și de informare a operatorilor în cauză nu este afectată, din moment ce, pe de o parte, astfel cum a arătat și domnul avocat general la punctul 81 din concluziile sale, această reglementare națională restrânge numai posibilitatea persoanelor care își fac publicitate de a utiliza un canal de comunicare specific, și anume canalele de televiziune naționale, lăsându-le în același timp libertatea de a exploata alte canale promoționale pentru a-și atinge ținta regională, precum publicitatea pe internet, al cărei caracter performant, inclusiv la nivel regional, nu este de altfel contestat.
- 87 Pe de altă parte, în ceea ce privește posturile de televiziune naționale private și nesubvenționate, deși libertatea mass-media de care beneficiază este limitată prin faptul că le este interzisă difuzarea de publicitate regională în cadrul difuzării de programe la nivel național, este vorba doar despre o metodă de difuzare a publicității și, prin urmare, doar despre o sursă de venituri printre altele pentru acești operatori.
- 88 *Tertio*, ingerința menționată la punctul 85 din prezenta hotărâre răspunde unui obiectiv de interes general recunoscut de Uniune.
- 89 Astfel, după cum reiese din cuprinsul punctului 53 din prezenta hotărâre, reglementarea națională în cauză în litigiul principal urmărește să rezerve veniturile din publicitatea televizată regională posturilor de televiziune regionale și locale în vederea asigurării finanțării acestora și, prin urmare, a continuității lor, pentru a le permite să contribuie la caracterul pluralist al ofertei programelor de televiziune prin furnizarea de conținuturi cu caracter regional și local.
- 90 Acest obiectiv, în măsura în care vizează protecția pluralismului mass-media la nivel regional și local, constituie un obiectiv de interes general, astfel cum s-a arătat deja la punctul 55 din prezenta hotărâre, recunoscut în mod expres la articolul 11 alineatul (2) din cartă.
- 91 *Quarto*, în ceea ce privește proporționalitatea ingerinței constatate, trebuie subliniat că reiese din jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului referitoare la articolul 10 alineatul (2) din CEDO că autoritățile naționale dispun de o anumită marjă de apreciere pentru a statua cu privire la existența unei nevoi sociale imperative susceptibile să justifice o restricție privind libertatea de exprimare.

Potrivit jurisprudenței respective, acest lucru este indispensabil în special în materie comercială și mai ales într-un domeniu atât de complex și de fluctuant precum publicitatea (Hotărârea din 23 octombrie 2003, RTL Television, C-245/01, EU:C:2003:580, punctul 73 și jurisprudența citată).

- 92 Interzicerea publicității regionale prevăzută la articolul 7 alineatul (11) din RStV rezultă în esență dintr-o evaluare comparativă între, pe de o parte, libertatea de exprimare cu caracter comercial a posturilor de televiziune naționale și a persoanelor care își fac publicitate pentru difuzarea publicității televizate regionale în cadrul unor programe destinate tuturor telespectatorilor naționali și, pe de altă parte, protecția pluralismului mass-media la nivel regional și local, la care posturile de televiziune regionale și locale nu pot contribui decât dacă finanțarea și, prin urmare, continuitatea le sunt asigurate prin rezervarea unor venituri suficiente provenite din publicitatea regională.
- 93 În această privință, astfel cum a arătat de asemenea în esență domnul avocat general la punctul 83 din concluziile sale, prin adoptarea articolului 7 alineatul (11) din RStV, legiuitorul german a putut considera în mod legitim, fără a depăși marja de apreciere importantă care îi revine în cadrul special al unui astfel de exercițiu de evaluare comparativă a unor interese eventual conflictuale, că protejarea interesului public ca posturi de televiziune regionale și locale să fie în măsură să contribuie la dezbateră publică la aceste niveluri trebuia să prevaleze asupra interesului privat al posturilor de televiziune naționale și al persoanelor care își fac publicitate privind difuzarea publicității televizate regionale în cadrul unor programe destinate tuturor telespectatorilor naționali.
- 94 Din considerațiile care precedă rezultă că articolul 11 din cartă trebuie să fie interpretat în sensul că nu se opune unei măsuri de interzicere a publicității regionale pe canalele de televiziune naționale, cum este cea prevăzută la articolul 7 alineatul (11) din RStV.

Cu privire la principiul egalității de tratament garantat la articolul 20 din cartă

- 95 În ceea ce privește conformitatea unei reglementări naționale precum articolul 7 alineatul (11) din RStV cu principiul egalității de tratament, trebuie amintit că acest principiu general al dreptului Uniunii este consacrat la articolul 20 din cartă. Potrivit jurisprudenței constante a Curții, principiul general menționat impune ca situații comparabile să nu fie tratate în mod diferit și ca situații diferite să nu fie tratate în același mod, cu excepția cazului în care un astfel de tratament este justificat în mod obiectiv. O diferență de tratament este justificată atât timp cât este întemeiată pe un criteriu obiectiv și rezonabil, mai precis dacă se află în legătură cu un scop admisibil din punct de vedere legal, urmărit de reglementarea în cauză, iar această diferență este proporțională cu scopul urmărit de tratamentul în cauză (Hotărârea din 22 mai 2014, Glatzel, C-356/12, EU:C:2014:350, punctul 43 și jurisprudența citată).
- 96 Instanța de trimitere ridică în special problema dacă o măsură de interzicere a publicității regionale pe canalele de televiziune naționale, precum cea cuprinsă la articolul 7 alineatul (11) din RStV, ar putea fi contrară principiului egalității de tratament, din moment ce această dispoziție pune posturile de televiziune naționale, precum și persoanele care își fac publicitate, atât rezidente, cât și nerezidente, într-o poziție mai puțin favorabilă decât cea a furnizorilor de servicii de publicitate pe internet, cum ar fi serviciile video la cerere sau serviciile de difuzare în flux continuu, din moment ce aceștia din urmă au dreptul de a-și diferenția publicitatea pe regiune în același temei precum organizațiile de presă scrisă naționale.
- 97 Deși revine instanței naționale sarcina de a verifica dacă reglementarea națională în discuție în litigiul principal este conformă cu principiul egalității de tratament, Curtea îi poate totuși furniza orice indicație utilă în vederea acestei examinări (a se vedea în ce sens Hotărârea din 30 ianuarie 2020, Autoservizi Giordano, C-513/18, EU:C:2020:59, punctul 36).

- 98 În această privință, este necesar să se examineze, *primo*, dacă diferiții operatori menționați la punctul 96 din prezenta hotărâre se află într-o situație comparabilă.
- 99 Potrivit unei jurisprudențe constante a Curții, caracterul comparabil al unor situații diferite se apreciază având în vedere toate elementele care le caracterizează. Aceste elemente trebuie să fie determinate și evaluate în special în funcție de obiectul și de finalitatea actului care instituie distincția în cauză. În plus, trebuie luate în considerare principiile și obiectivele domeniului din care face parte acest act (a se vedea în acest sens Hotărârea din 18 iulie 2013, *Sky Italia*, C-234/12, EU:C:2013:496, punctul 16, și Hotărârea din 30 ianuarie 2019, *Planta Tabak*, C-220/17, EU:C:2019:76, punctul 37, precum și jurisprudența citată).
- 100 Prin urmare, revine instanței de trimitere sarcina de a verifica dacă situația posturilor de televiziune naționale și cea a furnizorilor de servicii de publicitate, în special liniare, pe internet, cu privire la furnizarea de servicii de publicitate regională, sunt semnificativ diferite în ceea ce privește elementele ce caracterizează situațiile lor respective, și anume în special modurile obișnuite de utilizare a serviciilor de publicitate, modalitatea în care sunt furnizate sau chiar cadrul legal în care se înscriu.
- 101 Revine de asemenea instanței de trimitere sarcina de a verifica dacă, având în vedere obiectul și scopul articolului 7 alineatul (11) din RStV, prin care se urmărește în special menținerea finanțării posturilor de televiziune regionale și locale, situația posturilor de televiziune naționale nesubvenționate care furnizează publicitate este comparabilă cu cea a furnizorilor de servicii de publicitate, în special liniare, pe internet, ținând seama de faptul că aceste două categorii de operatori depind în mod egal de veniturile din publicitate menționate pentru finanțarea lor.
- 102 În acest context, un element important care arată că cele două categorii de operatori se află într-o situație comparabilă ar fi constituit de împrejurarea, dacă ar fi constatată de instanța de trimitere, că aceștia furnizează prestări de servicii asemănătoare, care se găsesc în concurență unele cu altele (a se vedea în acest sens Hotărârea din 30 ianuarie 2020, *Autoservizi Giordano*, C-513/18, EU:C:2020:59, punctul 38).
- 103 *Secundo*, dacă, la finalul acestor verificări, instanța de trimitere ar ajunge la concluzia că situația posturilor de televiziune naționale și cea a furnizorilor de servicii de publicitate, în special liniare, pe internet sunt comparabile ținând seama de elementele care le caracterizează, de obiectul și de scopul articolului 7 alineatul (11) din RStV, precum și de principiile și de obiectivele domeniului dreptului național din care face parte această dispoziție, ei i-ar reveni de asemenea sarcina de a verifica dacă inegalitatea de tratament dintre aceste două categorii de operatori poate fi justificată în mod obiectiv.
- 104 În această privință, astfel cum reiese din cuprinsul punctului 95 din prezenta hotărâre, o diferență de tratament este justificată atât timp cât este întemeiată pe un criteriu obiectiv și rezonabil, mai precis dacă se află în legătură cu un scop admisibil din punct de vedere legal, urmărit de reglementarea în cauză, iar această diferență este proporțională cu scopul urmărit de tratamentul în cauză.
- 105 Deși revine exclusiv instanței de trimitere sarcina de a stabili dacă inegalitatea de tratament care decurge eventual din aplicarea normei prevăzute la articolul 7 alineatul (11) din RStV poate fi justificată în mod obiectiv în raport cu criteriile amintite la punctul anterior, este necesar să se arate că o astfel de examinare corespunde în esență celei privind justificarea restricției privind libera prestare a serviciilor, efectuată la punctele 52-79 din prezenta hotărâre, astfel încât aceste două examinări trebuie să fie efectuate în același mod.
- 106 În sfârșit, în ceea ce privește aspectul dacă norma prevăzută la articolul 7 alineatul (11) din RStV determină o inegalitate de tratament între, pe de o parte, persoanele care își fac publicitate care recurg la serviciile posturilor de televiziune naționale pentru a difuza publicitate la nivel regional și, pe de altă parte, persoanele care își fac publicitate care apelează la furnizorii de servicii de publicitate, în special liniare, pe internet la același nivel, trebuie să se arate că examinarea acestui aspect este strâns

legată de examinarea situației acestor posturi și a acestor furnizori. Astfel, explicațiile care figurează la punctele 98-105 din prezenta hotărâre se aplică și în privința unor asemenea persoane care își fac publicitate.

107 Având în vedere toate considerațiile care precedă, trebuie să se răspundă la întrebările adresate după cum urmează:

- articolul 4 alineatul (1) din Directiva 2010/13 și articolul 11 din cartă trebuie interpretate în sensul că nu se opun unei reglementări naționale care interzice posturilor de televiziune să includă în programele lor emise pe întregul teritoriu național publicitate televizată a cărei difuzare este limitată la nivel regional;
- articolul 56 TFUE trebuie interpretat în sensul că nu se opune unei astfel de reglementări naționale, în măsura în care aceasta este de natură să asigure realizarea obiectivului urmărit de protecție a pluralismului mass-media la nivel regional și local și nu depășește ceea ce este necesar pentru atingerea acestui obiectiv, aspect a cărui verificare revine instanței de trimitere, și
- articolul 20 din cartă trebuie interpretat în sensul că nu se opune unei astfel de reglementări naționale, în măsura în care aceasta nu determină o inegalitate de tratament între posturile de televiziune naționale și furnizorii de publicitate pe internet în ceea ce privește difuzarea de publicitate la nivel regional, aspect a cărui verificare revine instanței de trimitere.

Cu privire la cheltuielile de judecată

108 Întrucât, în privința părților din litigiul principal, procedura are caracterul unui incident survenit la instanța de trimitere, este de competența acesteia să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată. Cheltuielile efectuate pentru a prezenta observații Curții, altele decât cele ale părților menționate, nu pot face obiectul unei rambursări.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera a treia) declară:

Articolul 4 alineatul (1) din Directiva 2010/13/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 10 martie 2010 privind coordonarea anumitor dispoziții stabilite prin acte cu putere de lege sau acte administrative în cadrul statelor membre cu privire la furnizarea de servicii mass-media audiovizuale (Directiva serviciilor mass-media audiovizuale) și articolul 11 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene trebuie interpretate în sensul că nu se opun unei reglementări naționale care interzice posturilor de televiziune să includă în programele lor emise pe întregul teritoriu național publicitate televizată a cărei difuzare este limitată la nivel regional.

Articolul 56 TFUE trebuie interpretat în sensul că nu se opune unei astfel de reglementări naționale, în măsura în care aceasta este de natură să asigure realizarea obiectivului urmărit de protecție a pluralismului mass-media la nivel regional și local și nu depășește ceea ce este necesar pentru atingerea acestui obiectiv, aspect a cărui verificare revine instanței de trimitere.

Articolul 20 din Carta drepturilor fundamentale trebuie interpretat în sensul că nu se opune unei astfel de reglementări naționale, în măsura în care aceasta nu determină o inegalitate de tratament între posturile de televiziune naționale și furnizorii de publicitate pe internet în ceea ce privește difuzarea de publicitate la nivel regional, aspect a cărui verificare revine instanței de trimitere.

Semnături